

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ

VLAST

Exulanti po deseti letech aneb

Posrpnová úvaha

Dr. R. Hambach, Kaarst, NSR

Desáté výročí i neradostné události s mnohými a dalekosáhlými následky může být příležitostí k bilanci, zabývající se nejen vlastní osobou a osudem, ale i osudem osob našeho bližšího i vzdálenějšího okolí. Tedy úvaha exulanta o exulantech. Všichni jsme sem přišli v určitém stavu šoku. Pro jednoho byl šok vyvolaný zklamáním nad proradností těch, které považovali po řadu let za spojence, pro další šok ze strachu, že by se mohlo opakovat to, co už jednou prožili v padesátých letech a konečně téměř pro všechny šok z násilného konce Jara, které vyvolalo naději na lepší budoucnost. Toto Jaro 68 jsme všichni — až na nepatrné výjimky — prožívali neobvykle intenzivně, emocionálně a plni nadějí. Sorva někdo se mohl vyhnout z této spontánní jednoty národa a přece se teď mnozí tvaří, jako by toto období pro ně neznamenal nic zvláštního. Je to škoda a navíc neupřímné, asi tak, jako když někdo po rozpadu manželství vypudí vzpomínky i na krásná období první lásky. Ale jak to vypadá s námi exulanty teď, v současnosti? Jak jsme se vypořádali s pobytem v cizině, jaký je náš vztah k těm domů? Občas mám pocit, že ubylo exulantů a přibýlo emigrantů. Exulanti i po deseti letech považují svůj pobyt v cizině za nutné zlo, emigranti se aranžovali nejen s novým prostředím, ale do určité míry i s poměry doma. Počet těch, kteří zaměnili azylový pas za pas hostitelské země je čím dál tím větší a mnohý z nich je ochoten „upravit svůj vztah k ČSSR“.

Jaké je k tomu vedou důvody? Získání občanství hostitelské země lze logicky zdůvodnit starostí o zajištění existence i stáří a řadou jiných okolností, většinou spadajících do hmotné oblasti. Poněkud jiné to však je u tendencí legalizovat pobyt v zahraničí. Vyhlídku o této novince nepřipravoval v Praze žádný hlupák, naopak, znal své lidi. (Málem bych zde napsal to osklivé slovo Čecháčky!). Malý český člověk potřebuje ke štěstí i trochu závidí, jen pocit, že mu někdo závidí, je mu potvrzením úspěchu. A kdo by mu záviděl víc honosné auto či šperky jeho ženy než soused v ulici či kolega na pracovišti, které před 10 lety opustil! A tak si MCC rychle „upravuje poměr k ČSSR“, aby mohl s novým pasem a čerstvým vízem zajet do rodné visky, kde jeho bourák vzbudí to, co mu v „nové vlasti“ tolik chybí: ZÁVIST. Hnací silou může být i hostina uspořádaná pro známé v noblí restauraci při výhodném černém kurzu desíti Kčs za jednu DM a řada jiných vychloubačných činů. Za to MCC klidně požádá soudruha Husáka o milost, aby mu byl odpuštěn přečin, který nikde na světě přečinem není,

za pocit, že je mu záviděno, zapomene i na to, že odešel z vlasti také proto, že nesouhlasil s násilím páchaným na národu. Toho, kdo je odhodlán dožít s azylovým pasem, prohlásí za snílka či něco horšího, protože je ochoten vrátit se do vlasti teprve tehdy, až tam už nenajde to, co ho do ciziny vyhnalo: bezprávi a diktaturu. Jeví se tedy bilance deseti roků v tomto směru smutně a vnučuje se otázka, zda nedůslednost je součástí naší národní povahy. Doma se společnost „normalizuje“ až na pár tisíc statečných lidí, ale tam byl celý národ vystaven tlaku. Zde však žijeme ve svobodném světě a přesto se najdou mezi námi lidé, kteří dobrovolně přijímají pravidla normalizační politiky. Musím v této souvislosti myslit na L. Vaulíka, který ve své knize Sekyra nadhazuje otázku, kolik kurev si může tak malý národ dovolit. Ale snad to jsou jen moje osobní dojmy a úvahy, podmíněné snilkovskou povahou.

VÍDEŇ ?

Těsně před vídeňskými zemskými volbami byl ve VÍDEŇSKÝCH SVOBODNÝCH LISTECH několikrát uveřejněn zákeřný článek proti okr.radovi L.Kolínovi. Protože VSL čte jen mizivé procento vídeňského krajanstva, byl tento článek jako anonymní dopis, zozeslán i na řadu našich krajanů.

O co vlastně jde ?

V obsahově zkreseném článku oznamuje VÝKONNÝ VÝBOR Československé socialistické strany v Rakousku, že okresní organizace SPÖ /Rak.socialně demokratická strana/ v okrese 16 - Ottakringu, se rozhodla nekandidovat/v článku VYŘADIT/ do příštích voleb okr.radu a našeho krajana L.Kolína, a tím jakoby měla potvrdit oprávněnost několikaleté štvavé kampaně několika staromemšínových funkcionářů proti L.Kolínovi.

Pracovník naší redakce navštívil za účelem vyjasnění této kampaně okresního tajemníka SPÖ 16 F.SUPÁLKA a předložil mu následující otázky:

R: Víte o uveřejněném článku ve VSL a letáčích stejného obsahu, ve kterém se pisatelé odvolávají na vaši organizaci SPÖ ?

T.S.: Článek znám, nechal jsem si pořídit jeho překlad, že jsou rozesílány anonymní letáky o tom nevím.

R: Co říkáte této akci?

T.S.:Chci důrazně poznamenat, že s článkem a jeho uveřejněním nemá a nechce mít naše org.SPÖ nic společného. Nikdo z naší organizace nikoho z čs menšiny uveřejněním článku nepověřil. Jde výhradně o interní věc funkcionářů menšiny.

R: Víte, že vaši okr.organizaci SPÖ bude zveřejnění článku, ve kterém se vám těsně před volbami dává vina za nekandidování L.Kolína, stát řadu volebních hlasů našich krajanů, kteří v tomto vidí šikanování funkcionáře, o jehož dobré práci jak

pro SPÖ, tak i pro českou menšinu se mnohokrát osobně přesvědčili?

T.S.: To by nás velice mrzelo, již z toho důvodu, že L.Kolín, který je mým osobním přítelem, vykonával veškeré mu svěřené funkce dobře a svědomitě. Okresní organizace SPÖ nikdy neshledala v jeho činnosti nedostatky. Jeho práci pro SPÖ a českou menšinu známe a velmi si ji vážíme.

R: Jaký byl důvod, že jste tak osvědčeného funkcionáře nenavrhli jako kandidáta do letošních voleb ?

T.S.: Jednalo se o administrativní záležitost. Abychom mohli L.Kolína za náš okres kandidovat žádali jsme ho, aby se stal vedoucím sekce v našem okrese. Na tento náš požadavek L.Kolín nepřistoupil a z tohoto důvodu nemohl být zarazen na kandidátku za náš okres.

R: Děkuji za rozhovor, který mnohé vyjasnil.

Na základě rozhovoru s taj. SPÖ 16 F.Supálkem, hovořil náš pracovník s krajanem L.Kolínem.

R.: Ve VSL bylo několikrát zveřejněno oznámení o Vašem nekandidování v nastávajícím volebním období. Protože prohlášení takového obsahu a stylu nejsou mezi slušnými lidmi zvykem, zajímalo by nás, co tomuto prohlášení říkáte.

L.K.: Myslím, že obsah a styl prohlášení sám o sobě jasně ukazuje špatný charakter lidí, kteří se v poslední době protlačili do vedení některých našich menšinových spolků.

R.: Dle sdělení tajemníka SPÖ Vašeho okresu, bylo Vám za účelem další kandidatury ve volbách nabídnuto utvoření okresní sekce a její vedení. Je to pravda? Proč jste odmítl?

L.K.: Ano je to pravda. Odmítl jsem však z následujícího důvodu: Chtěl jsem české menšině ve Vídni

udržet její poslední politický mandát, který menšina, vzhledem k mojí dobré posici na okrese, mohla v těchto volbách získat. Proto jsem trval na udělení mandátu z titulu české menšiny a nikoliv jako vedoucí sekce SPÖ.

Je proto neodpuštělnou ostudou nynějšího vedení ČS socialistické strany, že to byli právě její funkcionáři, kteří svými intrikami tento poslední český mandát, který bych pro menšinu udržel, zlikvidovali.

R.: Co vzkážete našim krajanům, kteří z protestu proti této akci odmítají volit SPÖ?

L.Kolín: Běžte volit přátelé, celá akce proti mojí osobě nemá jak s SPÖ, tak s opravdovou čs menšinou nic společného. Je to akce několika ješitných, naší menšině a v tomto případě i SPÖ škodících lidí, kteří mají po všech ostudách, které menšině udělali ještě tolik drzosti, že tvrdí, že jsou menšinaré.

R: Děkujeme za rozhovor, který nutí k zamyšlení.

Integrační komise org. Nová Vlast opět zahájila kursy německého jazyka pro začátečníky i pokročilé a to každé pondělí od 19.00 do 20.00 hod. ve Vídni 16 Gangelbauergasse 10.

Vyučuje se dle knihy NĚMČINA PRO SAMOUKY.

Kurs začátečníku vede stud. Ľáša Bouzová, kurs pro pokročilé dr. Věra Behalová.

Ještě je několik míst volných, přihlášky přímo v kursu. Po kursu do 20,30 besedy k problémům int.

Upozorňujeme naše nové krajany, kteří odešli z ČSR do Rakouska s vlastním autem, že toto musí nejpozději po dvouměsíčním pobytu v Rakousku nechat proclít. Je nutno provést proclení v této lhůtě, avšak až po obdržení práva asyly-pokud toto do této doby dostanete. Lhůta dvou měsíců je stano-

vena proto, že po této době již není vozidlo pojištěno čs pojišťovnou, která nyní vystavuje zel. kartu jen na dobu 2 měsíců.

Rakouská pojišťovna může vozidlo znovu pojistit až po jeho proclení /údajně bezplatně/, a získá ní rakouské poznávací značky.

Toto naše sdělení je nezávazné a pouze informativní bez jakékoliv záruky.

Všichni, kterých se tato záležitost týká, by se měli neprodleně obrátit na vídeňskou celnici telef.

72 16 91 linku 205 - "AUTOABTEILUNG", která poskytne přesné informace. Doporučujeme přizvat tlumočnicka, nebo pracovníka pojišťovny, která vás v Rakousku znovupojistí.

Sdělení pro nové motoristy. Začátkem října končí platnost tiskopisu KRAFTFAHRZEUGSTEUERKARTE, do kterého musí každý řidič vlastníci k provozu připuštěné vozidlo pravidelně měsíčně vylepovat KFZ Stempelmarku, příslušné hodnoty. Pro říjen a další měsíce si musíte obstarat nový formulář, který dostanete v trafice zdarma.

Starý tiskopis musíte zaslat finančnímu úřadu. Nejlepe když překontrolovaný tiskopis odevzdáte v některé bance nebo spořitelně, která Vám dá potvrzení a zařídí další.

PETICE 1978

V září t.r. navštívil redakci našeho INFORMAČNÍHO ZPRAVODAJE pan M.KUNTA z USA - přední organisátor AKCE PETICE 78, která požaduje svobodu pro naši vlasť. Pan Kunta předal našim pracovníkům pamětní spis PETICE a zároveň poděkoval za to, že se náš IZ jako jediné české noviny v Rakousku této akci a její propagaci věnoval.

Petici podepsalo 6.348 našich krajanů a 17 krajan-ských a mezinárodních organisací, které sastupují přes 250.000 členů.

KULTURNÍ ZPRÁVY

Ve vídeňském divadle Volkstheater měla v uplynulých dnech premiéru Kohoutova a Klímova dramatické známé knihy Franze Kafky "Amerika". Většina divadelních kritiků se o představení vyslovila kladně a shodla se na tom, že se oběma autorům podařilo zhostit se obtížného úkolu zdramatisování Kafkova předního díla s úspěchem. Doporučujeme návštěvu představení.

V měsíci listopadu vystoupí v prostorách "Z KLUBU" pop - skupina z Československa. Přesné datum bude oznámeno až v příštím čísle pravidelně vycházejícího měsíčního programu. Už nyní však můžeme být zvědaví na současný stav hudebního odvětví, které dlouho nemělo, a pravděpodobně ani nyní ještě nemá, v Československu na růžích ustláno.

V poslední době vyšly v exilových nakladatelstvích tři zajímavé knihy. Po oprávněném velkém úspěchu Jeleního brodu snad bude Hochmanova nová kniha Český happening pro mnohé čtenáře určitým zklamáním. Zato však ve stejném nakladatelství PUBLISHERS 68 v Torontu vydaná kniha profesora bostonské university Erazima Koháka "Národ v nás" je nesmírně zajímavým podnětem k úvahám a přemýšlení i pro ty, kteří se všemi autorovými vývody nebudou vždy plně souhlasit.

Třetí novinkou a velice příjemným překvapením je **MAGICKÁ PRAHA**, italského autora A.M. Ripellina, místy velice lyrické a přitom i pro rodilého Pražana informativní vyznání lásky k našemu hlavnímu městu.

Je až neuvěřitelné, jakým způsobem dovedl cizinec, byť po několikaletém přímém pobytu, vniknout do historie a romantiky kulturního a politického života Prahy a objevit nám v ní úplně nové či málo známé aspekty.

OTŘESNÉ SVĚDECTVÍ

DR. J. KREJČÍHO O PODMÍNKÁCH ČS. POLITICKÝCH VĚZŇŮ

K nynější diskuzi o podmínkách politických vězňů v různých zemích, k níž přispívá také svým pozoruhodným zprávočerstvím náš normalizovaný itak (samozřejmě jen příklady ze západních zemí) přinášíme svědectví Dr. Jaroslava Krejčího, signatáře Charty 77, jednoho z těch čs. politických vězňů, který poznal podmínky v našich věznicích z vlastní zkušenosti. Protože se lonského roku vystěhoval z Československa do Rakouska, může mluvit otevřeně (jinak totiž musí čs. vězňové podepsat před propuštěním závazek, že nebudou u svém vězení i vyšetřování s nikým mluvit a je jim vyhrožováno trestnímu sankcemi, jako to kdysi dělalo Gestapo).

Dr. Jaroslav Krejčí byl do roku 1969 vedoucím katedry filozofie na pedagogické fakultě v Ostravě. Po propuštění z fakulty pro «nesprávně politické postoje» pracoval nejdříve jako dělník na koksově peci a pak jako závozník Povodí Odry. Byl zatčen 21. listopadu 1973 a odsouzen 29.5.1974 krajským soudem v Ostravě ke třem rokům vězení.

Neustálá realisace forem ponižení

Neustále opakované prohlídky vězňů a kobek, trestání za nedodržování a porušování neúnosného počtu zakáz a příkazů a stále rafinované podněcování konfliktů mezi vězni tvořilo systém «převýchovy» vězňů. Bylo zakázáno poslouchat rozhlas, mít vlastní knihu, vlastní poznámkový blok nebo sešit, mít více dopisů od rodiny než jeden, mít více než jedno poslední číslo novin a časopisu. Nebylo dovoleno, aby vězeň půjčil noviny a časopisy jiným vězňům, kteří časopis anebo noviny neodebírali. Bylo zakázáno mít přibor, vlastní sklenici, vlastní jakékoliv přádlo. U koho byla nalezena učebnice anglického, německého anebo francouzského jazyka byl potrestán korekcí. Hledání nedovolených a na úsek propašovaných učebnic cizích západních jazyků bylo každodenní náplní prohlídek vězňů. Např. deseti dny korekce byl potrestán vězeň, který měl u sebe napsáno ne více než dvacet německých slov. Bylo zakázáno nosit knír, kotlety, delší vlasy než 1,5 cm. Každých čtrnáct dní byli vězni stříhání. I vězeň ostříhaný docela dohola byl trestán za kotlety. Žádný vězeň v ČSSR nemůže nosit knír a plnovous. (Když byl propuštěn z vězení v Chile Louis Corvalan a mluvil v čsl. televizi, překvapilo mnohé vězně, že měl knír, když byl vězněn ve «fašistickém žaláři chilské kontrarevoluce»). Bylo zakázáno sedět a ležet na posteli během dne, dívat se z oken kobky a zpívat na kobce, hrát v šachy (asi ke konci roku 1975 bylo dovoleno hrát na kobce v šachy jen členům šachového kroužku). Bylo zakázáno kreslit dětem do dopisu obrázky, citovat v dopisech verše, psát verše, uvádět výroky velkých myslitelů do dopisů, podtrhávat slova v dopisech, psát o něčem jiném než o rodinných záležitostech. Nesmělo se užívat akademických a vědeckých hodností, účastnit se ve věznicích divadelních představení a kulturních akcí, pořádaných pro jiné vězně. Na vycházce, jež čas byl hlavně určen k ponížujícímu pochodování v prachu a cvičení, nebylo dovoleno sundat si kabát, čepici anebo košili, ačkoliv ostatní vězni zcela obvykle si mohli sundat v létě i košili. Výjimku odložit čepici a kabát v létě zřídka dozorce vězňů povolil. Na úseku I/1 nebyl dodáván vězeňský časopis a redakce vězeňského časopisu neměla z tohoto úseku ani žádné dopisovatele.

Odměna vězně za práci

Více než 80% měsíční mzdy vězně připadlo na «udržovací náklady», což je úhrada ostražky vězně, stravného, prání prádla atd., 9% mohlo být proplaceno vězni, neplatil-li výživné dětem. Ze zbyvajících téměř nulové částky se hradily pohledávky

soudů, advokátní poradny a vazby. Žadná anebo zcela minimální částka byla tak zvaným úložným, to jest částkou, kterou vězeň dostal při propuštění z věznic. U mne tato částka činila po dvaceti měsících práce ve věznici 330 Kčs. Stupeň vykořisťování práce vězňů byl otřásající. Například vězeň Otto Černý z Prahy, který byl odsouzen pro trestný čin podvracení republiky k pěti rokům vězení, neměl po pěti letech zaplacenou vazbu, ačkoliv čtyři roky pracoval. Náklady na vězně přitom byly minimální. Ani v zimě vězeň neobdržel delší anebo teplejší kabát na vycházku. Musel do mrazu stejné oděny jako v létě v horkých dnech. (Ve vazbě chodili vězni v zimě i do sněhu v pantoflích).

Pracovní prostředí

Pracovní prostředí na kobce odčerpávalo vnitřní rezervy sil člověka strašlivou jednotvárností strojů, navijekých elektromagnetických cívek, šroubovacek a vrtaček, fréz, šajery atd. Hlučnost těchto strojů přesahovala hygienickou míru. Sklepní kobky, v nichž vězni úseku I/1 pracovali, byly naplněny výparů z trichloru, kyseliny solné, oliva atd. Kobky, kde se letovalo a cinovalo, měly většinou vadné větrání, většinou neúčinné a nefungující. Nedostatek kyslíku velmi ztěžoval dýchání. Na 70 až 100 vězňů v práci připadal jeden (turecký) zachod, druhý zachod byl téměř vždy ucpaný. Často nemohl být používán žádný zachod, vězni byli potom odváděni dozorcem vězňů po nástupu na stoličky o poschodí výše do kobek. (Záchodem se zde rozumí pouze mísa, vězni vykonávali svou potřebu na kobce před ostatními spoluvězni. Starší vězni, kteří trpěli zácpou a jinými střevními poruchami, byli předmětem cynického zesměšňování se strany mladších vězňů).

Práce na úseku I/1 byla znormována a normy byly zvláště na navijekách elektromagnetických cívek velmi vysoké a pro některé vězně nesplnitelné. Vězeň, měl-li dovoleno, mohl pracovat 12 hodin denně, i v sobotu a v neděli, aby mohl splnit normu. Nesplnění normy znamenalo po deseti dnech snížení stravy a potrestání, umístění do korekce pro úsek I/1, při dalším nesplnění umístění do samovazby. Znal jsem vězně, který odpracoval za rok přes 360 pracovních dnů, a to pracoval téměř každý den 12 hodin. Jmenoval se Robert Sze-ter, vážil 52 kg a měřil 183 cm. Pocházel z Havířova u Ostravy.

Na tomto úseku pracovali vězni duševně chofři. Za nesplnění normy byli duševně nemocní vězni trestáni vícekrát dvaceti dny samovazby, např. vězeň Zdeněk Masařík a Josef Palát.

PŘEDPLATTE SI A ROZŠÍRUJTE NOVINY CS EXILU:

ČESKÉ SLOVO -8 MÜNCHEN 86 POSTFACH 860604

NÁRODNÍ POLITIKA - 8 MÜNCHEN 90 Scharfreiterpl.12

DEMOKRACIE V EXILU - 8 MÜNCHEN 19 WINTHIRSTR.33/II

PRÁVO LIDU - jubilejní výtisk obdrží zájemci
v knihovně JIRÁSEK.

Příjemnou dovolenou v ZELL am SEE můžete strávit
v pensionu M I L A N , našeho krajana p.Frkala.
Adresa: Pension M I L A N , A 5700 Zell am See
Zellermoosstr.75 -tel. 06542 20246

Při návštěvě Schönbrunnů nezapomeňte navštívit
stánek s občerstvením naší krajanky

L. H A R T L O V Ě

Stánek, kde si je možno přečíst i české noviny,
je ve Vídni 15 - naproti kina Tivoli, event.
stanice Stadtbahnu SCHÖNBRUNN.

Informační zpravodaj - IZ - vychází měsíčně.
Majitel a vydavatel - Nová Vlast, Rada národnostní
skupiny v Rakousku usedlých Čechů a Slováků.
Adresa: N.VLAST A 1061 Wien - Postfach 39
Za redakci zodpovídá: Frant.BUCHAL, 1040 Wien,
Taubstummengasse 6.
Informační zpravodaj VLAST -IZ- erscheint monatlich.
Eigentümer und Verleger - Nová Vlast, Volkgruppen-
rat der in Österreich ansässigen Tschechen und
Slowaken.
Adresse: N.VLAST A 1061 Wien - Postfach 39
Für die Redaktion verantwortlich: Fr. BUCHAL,
1040 Wien, Taubstummengasse 6.

Roční předplatné 8S 100,- čtvrtletní 8S 25,-